

Ἡ γνώμη ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ καπνοῦ διατηρεῖ τοὺς ὀδόντας δὲν ὑποστηρίζεται οὔτε ἀπὸ τὴν φυσιολογίαν, οὔτε ἀπὸ τὴν παρατήρησιν. Ἐξ ἐναντίας, ἀδυνατίζει τὰ οὐλα καὶ τὴν σκεπαζούσαν τοὺς λαιμοὺς καὶ τὰς ρίζας τῶν ὀδόντων μεμβράναν, καὶ οὕτω πρέπει μᾶλλον νὰ ἐπιταχύνῃ παρὰ νὰ βραδύνῃ τὴν φθορὰν των. Ὅθεν καὶ δὲν εὐρίσκομεν καλητέρους τοὺς ὀδόντας τῶν ὅσοι καπνίζουν παρὰ τοὺς τῶν λοιπῶν· κατὰ μέσον ὅρον μάλιστα αὐτῶν τὰ ὄργανα ταῦτα εἶναι εἰς ἀτελεστέραν διατηρήσεως κατάστασιν. Οἱ ναῦται κάμνουν μὲν κατάχρησιν τῆς νικοτιανῆς, καὶ μασσάντες καὶ καπνίζοντες αὐτήν· ἀλλ' ἔχουν καὶ ἀχρεῖους ὀδόντας.

Τὸ κάπνισμα εἶναι ῥυπαρὰ καὶ ἀπειρόκαλος συνήθεια· ῥυπαρὰ διὰ τὴν δυσωδίαν, διὰ τοὺς καταλασπωμένους μύστακας καὶ μυκτῆρας, διὰ τὰ μαυροπισσαλειμμένα χεῖλη, καὶ διὰ τὸ ὅποιον φέρει ἐρέθισμα τοῦ συχοπτύειν. Εἰς μίαν λοιπὸν τόσον βλαπτικὴν καὶ ἀκαθαρτον συνήθειαν ἀξίζει νὰ θυσιάξῃ τις τόσα χρήματα;

Τινὲς, ὁμολογοῦντες τὸ ἀνωφελὲς ἢ καὶ τὸ βλαβερὸν τοῦ καπνίζεῖν, διίσχυρίζονται μ' ὅλα ταῦτα ὅτι ἡ παραιτήσις αὐτοῦ ἤθελε τοὺς βλάψειν ἔτι μᾶλλον. Ἀλλὰ πόσα δὲν ἔχομεν παραδείγματα διόλου ἀναιροῦντα τοὺς φόβους τούτους! Εἰς πολλὰς φυλακὰς τῶν ἐξευγενισμένων ἔθνων, κάπνισμα δὲν συγχωρεῖται εἰς τοὺς ἐκεῖ διαιτωμένους, ἂν καὶ ὅλοι σχεδὸν, πρὶν ἐμβῶσι, δίδωνται κατακόρως εἰς αὐτό. Μαρτυροῦσι δὲ τῶν καταστημάτων τούτων οἱ ἐπίτροποι, ὅτι οὐδεὶς τῶν φυλακωμένων ἐβλάφθη ποτὲ διὰ τῆς ὑστερήσεως τοῦ ναρκωτικοῦ τούτου· ἀλλ' ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας, σπανίως ὑπὲρ τὰς εἴκοσι, ἡ ἀνησυχία καὶ ταραχὴ αὐτῶν ἐλαττοῦνται, ἡ ὁρεξὶς αὐξάνει, καὶ ἡ ὄψις προδῆλως καλυνεῖται. Ἐξοχὸς τις ἱατρὸς μ' ἐβεβαίωσεν, ὅτι ποτὲ δὲν ἐγνώρισεν ἄνθρωπον νὰ ὑποφέρῃ τὴν παραμικρὰν διαμένουσαν βλάβην ἀπὸ τὴν τοῦ καπνοῦ παραιτήσιν· ἀλλ' ἐξ ἐναντίας μάλιστα, πᾶς τοιοῦτος ὠφελήθη πραγματικῶς. Ἡ ἰδική μου παρατήρησις συμφωνεῖ κατ' ὅλα μὲ τοῦ ῥηθέντος ἱατροῦ τὴν γνώμην· ἐγνώρισα τοιοῦτους πολλοὺς, καὶ δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι ποτὲ δὲν ὠμίλησα μὲ ἄνθρωπον, πρὶν ἐνὸς ἔτους ἐλευθερωθῆντα τῆς ἐξέως ταύτης, ὅστις νὰ μὴν ὠμολόγησεν ὅτι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἶδεν ὄφελος ἀπὸ τὴν ἀρνησαυτίαν του.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΝΟΙΑΣ.

ΠΟΛΛΟΙ, οἵτινες διέτριψαν πάντοτε εἰς τὸ χωρίον, τὴν πόλιν, ἢ τὴν νῆσον τῆς γενέσεώς των, ἐξίστανται εἰς πᾶν νῖον θάλαμα, παρουσιαζόμενον εἰς αὐτοὺς ὅταν ἀπομακρυνθῶσιν ἐκεῖθεν ὀλίγα τινὰ μίλια. Ὁ χωρικός χάσκει ἐκπεπληγμένος τὰ ἐργαστήρια, τὸ ἐμπόριον, τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, τὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια, τὴν κομπήν, τὰ πλούτη, καὶ τὴν θεραπείαν τῆς αὐλῆς καὶ μητροπόλεως· ἤθελε δὲ μόλις πιστεύσειν τὴν ὑπαρξίν τοιούτων πραγμάτων, ἂν δὲν ἐβλεπεν αὐτὰ ὀφθαλμο-

φανῶς. Ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ὁ νεοφερμένος εἰς τὴν ἐξοχὴν πολίτης ἐκπλήττεται εἰς πράξεις πολλὰς τῶν τετραπόδων καὶ πτερωτῶν ζώων, καὶ εἰς πολλὰ κοινὰ ἡγροτικά ἐπιτηδεύματα.

Ἐὰν εἰς τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τούτων ἤθελε τις διηγηθῇ τὰ ἔθιμα ξένων τόπων, τὰ ἀποβάλλον διαμιάς ὡς ἀπαίσια καὶ γελοιώδη· τόσοι εἶναι μικρὰ τὰ πνεύματά των, καὶ τόσοι περιωρισμένοι οἱ διαλογισμοὶ των, ὥστε τίποτε δὲν τοὺς φαίνεται φρόνιμον καὶ ὀρθόν, τὸ ὅποιον αὐτοὶ δὲν ἐσυνείθισαν νὰ πράττωσι.

Τὴν μικρόνοιαν ταύτην πρέπει νὰ θεραπεύωμεν ἀκούοντες καὶ ἀναγινώσκοντες τὰς περιγραφὰς διαφόρων τῆς οἰκουμένης τόπων, καὶ τὰς ἱστορίας παρελθόντων αἰώνων, καὶ ἔθνων, καὶ χωρῶν ἀπομακρυσμένων τῆς πατρίδος μας, μάλιστα δὲ τῶν πλὴον πολιτισμένων τῆς ἀνθρωπότητος μερίδων. Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο τίποτε τοσοῦτον δὲν συντείνει εἰς τὸ νὰ μεγαλύνῃ τὸ πνεῦμα, ὅσον αἱ περιοδεῖαι, τουτέστιν, αἱ εἰς ἄλλας κώμας, πόλεις, ἢ χώρας ἐπισκέψεις· ὅποταν δὲ ἡ χρηματικὴ μας κατάστασις δὲν συγχωρῇ τοῦτο, πρέπει νὰ ἀναπληρώνωμεν τὴν ἑλλειψιν διὰ βιβλίων.

ΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΔΕΙΝΑ.

ΕΛΘΕΤΕ νὰ ὑπάγωμεν νοσρῶς εἰς τὸ θίατρον τῶν δεινῶν τῆς πολυπαθοῦς ἡμῶν πατρίδος. Ἐγὼ κατὰ πᾶσαν ἀνσχηκὴν σᾶς ὁδηγῶ διὰ τοῦ λόγου ἐκ τούτου τοῦ ἀγίου καὶ καθάρου καὶ ἀμιάντου βήματος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης. Ἴσως ἐκ τῆς ἀπλῆς θεωρίας τῶν σωματικῶν τοῦ πολέμου κακῶν ἀνάψῃ εἰς τὰς ψυχὰς σας ὁ κατὰ τῶν παθῶν σας ἱερὸς πόλεμος, καὶ υπερσχύσῃ ἡ τοῦ πνεύματος μάχαιρα νὰ διακόψῃ τοὺς αἰσχροὺς τῆς φιλαυτίας δεσμούς. Ἀπέλθετε λοιπὸν διὰ τῆς διανοίας εἰς τὰς φοβερὰς τῆς πατρίδος δραματουρίας. Ἐρχου καὶ ἴδε. Τί βλέπομεν εἰς τὴν πρώτην σκηνήν; Μαχὴν τῆς ξηρᾶς. Ὑπομείνατε νὰ τὴν θεωρήσωμεν συντόμως ὅσον τὸ δυνατόν. Ἰδοὺ τὰ δύο τῶν πολεμίων στρατεύματα βλέπουσι μακρόθεν πρὸς ἄλληλα κατὰ πρῶτον, παλλόμενα τὴν καρδίαν. Ἰδοὺ συγκινοῦνται, καὶ προχωροῦσι κατ' ἀλλήλων ἐνθουσιῶντα. Χιλιάδες ἀνθρώπων, ὡς εἰς καὶ μόνος ἄνθρωπος, βηματίζουν ὁμοθυμαδὸν πρὸς τὸ χάος τοῦ θανάτου. Σκαρδαμύττουσι τὰ βλέφαρα πρὸς τὰς πρώτας ἀστραπὰς τῆς ἀφίμαχίας. Ἀποχαιρετᾷ τὸν πλησίον συστρατιώτην ὁ στρατιώτης, καὶ εἰς ὅλους εὐθὺς φαίνεται ὅτι δύνει ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς. Ὁλος ὁ αἰὼν τοὺς φαίνεται συνεσταλμένος εἰς μίαν καὶ μόνην τὴν τῆς μάχης στιγμὴν. Καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὸ πᾶν ἕκαστος αὐτῶν ἀδρόν βλέπει συγκεντρωμένον εἰς τὴν ὁποίαν πατεῖ σπιθαμὴν τοῦ ἐδάφους. Ἰδοὺ ἡ σάλπιγξ βοᾷ, συνηχοῦσι τὰ χελεῖσματα, κυματίζουν αἱ σημαῖαι, καὶ ἄρχεται ἡ τῆς μάχης ὁρμή. Κύματα καπνοῦ μαυρίζουσιν ἀναβαίνοντα καὶ λακτίζοντα τὸν αἰθέρα· κροτοῦσιν ἀδιακόπως τὰ στόματα

τῶν τηλεβόλων, ἐξερευγόμενα μυρίους θανάτους· αἱ πυρφόροι σφαῖραι, διαπερῶσαι διὰ τῶν πυκνῶν συστημάτων, ἀφίνουσιν ἐν τούτοις κενὰ χάσματα αὐλακίων, ὡς εἰς τὰ χωράφια τὸ ἄροτρον τοῦ γεωργοῦ, ἢ καὶ εἰς τὰ λήϊα τοῦ θεριστοῦ τὸ δρέπανον. Σώματα καλὰ καὶ γενναῖα, ὡς δένδρα ὑψηλὰ, καταπίπτουσι βαρυστενάκτα, καὶ ἄλλα συσσωρεύονται ἀλλεπάλληλα, ὡς ἀσταχύων δράγματα εἰς τὰς ἀλωνας. Ὁρμῶσιν οἱ μαχόμενοι διὰ τῶν πτωμάτων ἐγκαρδιωμένοι ὑπὸ ἀπελπισίας· ὠθοῦσιν, ὠθύνται· πληγόνονται, πληγόνουσι· φονεύουσιν, ἀποθνήσκουσι. Νεκρὸς ἀντικρούει πρὸς νεκρὸν, πῦρ εἰς πῦρ, σίδηρος πρὸς σίδηρον. Ἐπιχαίρουσιν ὡμῶς οἱ νικηταί, μεθύνοντες ἐξ αἵματος. Μογγύζουσιν ἐλεεινῶς οἱ τραυματισμένοι, καὶ ψυχόρραγοῦσιν ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἵππων ἢ τῶν πεζῶν φονευτῶν. Ἐδῶ σπαρταροῦσι χεῖρες καὶ πόδες, ἐκεῖ ἀχνίζουσι καρδιαί καὶ σπλάγχχνα, ἀλλοῦ κυλίνονται σωμάτων, ὡς δένδρων, κορμοὶ, καὶ παρέχει σφενδονίζονται κεφαλαί, χάσκουσαι εἰσέτι φοβερῶς κατὰ τοῦ φονέως. Κρουνοὶ καὶ ρεῖθρα θερμῶν αἱμάτων μεθύνουσι τὴν γῆν, καὶ καταβάφουσι τὰς σάρκας, καὶ μολύνουσι ῥαντίζοντα καὶ ἵππους καὶ ὅπλα καὶ φορέματα. Ἀδελφὸς βαρυστενάκτων καταπατεῖ τὸ πτώμα τοῦ ἀδελφοῦ· εἰς τὸ βάθος τῆς ἑαυτῶν καρδίας αἰσθάνονται τὰ θανάσιμα τραύματα τῶν υἱῶν οἱ πατέρες· καὶ τὰ τέκνα παρέρχονται δακρύνοντα τοὺς πεσόντας γονεῖς, οἵτινες, ἐκτείνοντες τοὺς νεκρουμένους αὐτῶν βραχίονας μετὰ φωνῆς σβυνομένης καὶ δυνόντων ὀμμάτων, τοὺς εὐχονται, τὸ τελευταῖον, ὑγείαν καὶ ζωὴν. Ἐδῶ τρέχουσιν ἐξάγοντες οἱ συγγενεῖς ἢ φίλοι τὸν συστρατιώτην ἡμιθανῆ, καὶ μόλις ἀνορθοῦντα τὴν κεφαλὴν, νὰ καθιερώσῃ τὸ ἔσχατον βλέμμα καὶ πνεῦμα εἰς τὸν Δημιουργόν του· ἐκεῖ φθάνει καὶ κατασφόζει τὸν φεύγοντα ὁ δῶκων· καὶ μένει, τέλος, τὸ πεδίον τῆς μάχης μυριόνεκρον πολυάνδριον, ὅπου κείμενα σώματα Χριστιανῶν συμπεφυρμένα πρὸς ἔρημα ὅπλα, καὶ κτηνῶν θνησιμαῖα, ἐπισκοπούμενα ἄνωθεν ὑπὸ σαρκοφάγων ὀρνέων, τὰ ὅποια μόνα διὰ τῆς φρικτῶδους αὐτῶν κλαγγῆς διακρίπτουσιν ἐνίοτε τὴν κατέχουσιν κύκλῳ τὸ πᾶν φοβερὰν τῆς νεκρώσεως ἡσυχίαν καὶ πένθιμον σιωπὴν τοῦ θανάτου. Πᾶς σὰς φαίνεται τοῦτο τὸ θέατρον, ἀδελφεῖ· εἶναι ἄραγε ἱκανὸν νὰ κινήσῃ φόβον καὶ ἔλεον εἰς τὰς ψυχὰς σας πρὸς βοήθειαν τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος θυσιαζομένων ὁμογενῶν; Ὡς πόσαι οἰκταὶ ἡρμώθησαν εἰς ταύτην τὴν μάχην! Πόσαι χῆραι ἤδη, καὶ πόσα ὀρφανὰ, καὶ πόσοι γέροντες γονεῖς περιμένουσιν εἰς μάτην τοὺς πεσόντας αὐτῶν συγγενεῖς! προκύπτουσι διὰ τῶν θυρίδων, ἐξέρχονται εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐρωτῶσι τοὺς διαβάτας, περιστρέφουσι πανταχοῦ καὶ τὰ βλέμματα καὶ τὰς διανοίας, πότε καὶ ποῦ νὰ ἴδωσιν ἐκείνους, τοὺς ὁποίους δὲν θέλουσι πλέον ἰδεῖν εἰς τὴν γῆν, θρηνοῦντες διὰ βίου τὸν χωρισμὸν των. Πόσαι, τέλος, χρησταὶ τῆς πατρίδος ἐλπίδες, καὶ πόσοι βραχίονες αὐτῆς σνεντάφησαν μετὰ τῶν ἐν τῇ μάχῃ πε-

σόντων εἰς ἓνα τάφον, τὸν ὁποῖον εἰς αὐτοὺς προσφέρει τελευταῖον ἢ εὐσέβεια, δῶρον ὅσιον καὶ εὐλιβερόν! Δεινὸν, ἀδελφοί, τὸ θέαμα, καὶ τὰ παρεπόμενα δεινὰ καὶ ἐλεεινά. Ἀλλ' ἂν ταῦτα δὲν σὰς μαλασσῶσι τὴν καρδίαν, μετάβητε εἰς ἄλλην σκηνήν. Ἐλθετε εἰς τὴν θαλάσσαν, νὰ ἴδωμεν τοὺς συμπατριώτας πῶς ναυμαχοῦσι, 'ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς.'

Ἐρχου καὶ ἴδε. Βλέπετε τὰς ὑψηλὰς καὶ βαρεῖας τῶν ἐχθρῶν τριήρεις, πῶς ἀναβαίνουνσιν ὡς Ἡφαίστια εἰς τὴν θαλάσσαν τὴν Ἑλληνικὴν; Βλέπετε ἀπ' ἄλλου μίρους τὰ πλοῖα τῶν ὁμογενῶν εὐκίνητα καὶ κοῦφα καὶ ἐλαφρὰ, πῶς περιέπτανται, ὡς ἄν κύκνοι, πέριξ εἰς τὰς βαρβαρικὰς πυργοβορεῖς; Ἰδοὺ ἐκπυρσοκροτοῦσι κατ' ἀλλήλων. Ἰδοὺ ἀνάπτει ὁ πόλεμος εἰς τὸ πέλαγος, ὅπου πῶραυτα συντρέχουσι καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα νὰ πολλαπλασιαζῶσι τὰ τοῦτου δεινὰ. Ἡ θαλάσσα βοᾷ, καὶ ἀφρίζει, καὶ χάσκει συχνάκις ὑποκάτω τῶν καραβίων, ἀνοίγουσα τὰς ἀβύσσους, ὡς παμφάγους φάρυγγας, νὰ τὰ καταπῇ. Οἱ ἄνεμοι ἀνυψόνουσιν ὄρη κυμάτων, καὶ διακόπτοντες τῶν πλοίων τὴν ὁρμὴν, τὰ συνταράσσουσι, τὰ στρέφουσι, τὰ συγκρούουσι, καὶ παραδίδουσι πλάγιον πολλάκις τὸ προτρέχον νὰ φύγῃ τὸν ἐχθρόν. Ξηρὰ καὶ ποῦ; μακρόθεν στεναίνει, καὶ δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἄσυλον εἰς τὰ φεύγοντα θύματα τοῦ θανάτου. Κἂν δὲ τύχῃ πλησίον, ἐπιταχύνει τὸν τούτων ὀλεθρον πολλάκις διὰ τὴν σκληρότητα τῶν ἀποτόμων αἰγυαλῶν. ῥύακες πυρὸς προχέονται καίοντες ἐπὶ τῶν ὑδάτων· καὶ προσβάλλοντες εἰς τὰς πλευρὰς τῶν πλοίων, τὰ σχίζουσιν ἐξαίφνης, καὶ τὰ καταποντίζουσιν, ἢ τ' ἀνάπτουσιν, ὡς ξύλων δρυμὸν, ἀναμέσον εἰς τὰ κύματα. Βολίδες καὶ σφαῖραι πυρφόροι σπινθηροβολοῦσιν ἐν μέσῳ τῆς νυκτὸς τοῦ καπνοῦ, μαινόμεναι νὰ φάγῃσι σάρκας. Ἐδῶ συμπλωτῆρες συντετριμμένοι ἢ καιόμενοι τοὺς βραχίονας κατασπάζονται ἀλλήλους τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν. Ἐκεῖ σύρουσιν εἰς τὰ κάτω τοῦ πλοίου καὶ συσσωρεύουσι τοὺς πληγωμένους αἱματοφύρτους καὶ θρηνοῦντας ἐλεεινῶς. Ἀλλοῦ πολέμιοι συμπεσόντες ἐπὶ τῆς κωπαστῆς κατασχίζουσι, καὶ σφάζουσι, καὶ πνίγουσιν ἀλλήλους εἰς τὸ πέλαγος. Κατόραι καὶ προσευχαὶ τῶν ἀποθνησκόντων ἀντηχοῦσιν εἰς τὸν ἄερα· πτώματα καὶ ναυάγια ἡμίκαυστα ἐπιπλύνουσιν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Πανταχόθεν συρρίνουσιν αἱ εἰκόνες καὶ τὰ ὄργανα τοῦ ὀλέθρου. Ὁ δὲ ἄνθρωπος μόνος, ἔρημος, φυλακισμένος εἰς μίαν σάνιδα, ἀντιμάχεται πρὸς πολλὰ θανάτων εἶδη, τὰ ὅποια περὶ αὐτὸν ἀμιλλῶνται, ποῖον πρότερον νὰ τὸν ἀρκάσῃ. Ἐχθρῶν μανία, καὶ τέχνη πολέμου, καὶ λύσσα πυρὸς, καὶ βία κυμάτων, καὶ ζαλὴ ἀνέμων συναγωνίζονται κατὰ τῶν ἡμετέρων συγγενῶν ἑπάνω εἰς ἓνα τάφον ἀχανή!—ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

ΕΡΩΤΗΘΕΙΣ ὁ Ἰώνων, διὰ τί ἡ ἀλαζονεία χαρκτηρίζει τὴν ἀμάθειαν, Διότι, ἀπεκρίθη, καὶ οἱ τυφλοὶ κρατοῦν τὴν κεφαλὴν ὑψηλότερα παρ' οἱ οὐδερκεῖς.